

Влада Републике Србије
Министарство унутрашњих послова
Секретаријат
Одељење за обраду података, притужбе и
сарадњу са независним телима

02/4 број: 02/5 број 956/17-28

Датум: 17.01.2018. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Господин Милош Јанковић
Заменик Заштитника грађана

Београд

ул. Делиградска бр. 16

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд

18 JAN 2018			
Број дела	Број притужбе	Прилог	
28	164	1628	

Јанковић

Веза: Ваш бр. 281-64/17, дел. број 34780 од 21.09.2017.године

Поштовани,

ПОВОДОМ Вашег дописа упућеног Министарству унутрашњих послова Републике Србије, а у вези са праћењем поступања по препорукама из Извештаја НПМ о посети Полицијској управи у Панчеву од 21.07.2017.год., као и у вези са наводима из Извештаја Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања, обавештавамо вас да су пол. службеници Полицијске управе у Панчеву и Сектора унутрашње контроле извршили одговарајуће провере, о чему су након спроведеног поступка сачињени посебни извештаји, који вам се у смислу одговора, достављају у прилогу.

С поштовањем.

Прилог: Извештај ПУ у Панчеву,
Извештај СУК.-

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА

Драган Поповић
Драган Поповић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
СЕКТОР УНУТРАШЊЕ КОНТРОЛЕ

06 број: 5539/17

02. октобар 2017. године

Београд

ДР

локал: 40-129

ПРИМЉЕНО: 09-10-2017

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	100	17	32

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
КАБИНЕТ МИНИСТРА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 05. 10. 2017

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	100	17	32

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
СЕКРЕТАРИЈАТ
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 06-10-2017

02/5 956/17-10

КАБИНЕТУ МИНИСТРА

ОВДЕ

ПРЕДМЕТ: Акт Заштитника грађана

ВЕЗА: Ваш предмет 01 број: 100/17-31

Министарству унутрашњих послова Републике Србије достављен је акт Заштитника грађана 281-64/17, дел. бр. 34780 од 21.09.2017. године, у коме је наведено да је од стране Заштитника грађана, поводом обављања послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ), извршена посета у Полицијској управи у Панчеву. Циљ наведене посете је био праћење поступања по препорукама из Извештаја НПМ о посети Полицијској управи у Панчеву, обављеној 2013. године и Извештаја Владе Републике Србије о посети Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (СРТ), о посети Србији од 26. маја до 05. јуна 2015. године.

С тим у вези, у акту Заштитника грађана наведено је да је СРТ, у ставу 14. наведеног Извештаја изнео наводе о неадекватном поступању полицијских службеника које је делегација Комитета прикупила током посете, као и да се наводи из тачке 4. и 5. наведеног става односе на поступање полицијских службеника Полицијске управе у Панчеву.

Сходно напред наведеном, а како је актом Заштитника грађана затражено да Сектор унутрашње контроле достави комплетну документацију, уколико је поводом наведених случајева у ставу 14., тачка 4. и 5. Извештаја, вршио провере рада и поступања полицијских службеника Полицијске управе у Панчеву, извештавамо вас да Сектор унутрашње контроле није поступао у напред наведеним случајевима.

ПОМОЋНИК МИНИСТРА
НАЧЕЛНИК СЕКТОРА

Драган Кујунџић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ
ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА ПАНЧЕВО
ОДЕЉЕЊЕ ПОЛИЦИЈЕ

Број:
17. октобар 2017. године
Панчево
лок 204
АА

ПРЕДМЕТ: Извештај о поступању по препорукама садржаним у извештају о посети Заштитника грађана у обављању послова Националног механизма за Превенцију тортуре (НМП).

Остварујући законом утврђене надлежности, Заштитник грађана је 21. јула 2017. године, у обављању послова НМП, посетио ПУ Панчево и њене орг. јединице.

Дана 25.09.2017. године, достављен је извештај у коме су утврђени недостаци у раду и препоруке мера за отклањање тих недостатака.

1. ПРЕПОРУКА НПМ из 2013. г. : *Имајући у виду да просторије за задржавање у седишту ПУ Панчево испуњавају важеће стандарде, лица задржана по одредбама ЗКП неће се искључиво задржавати у већ пренасељеном Окружном затвору у Панчеву. Лица задржана по ЗКП-у ће се спроводити у ОЗ Панчево само уколико су просторије у седишту ПУ Панчево заузете.*

- У предходном извештају о поступању по препорукама наведено је и образложено због чега просторије за задржавање у ПУ Панчево не испуњавају услове и важеће стандарде за задржавање лица до 48 часова.

2. ПРЕПОРУКА НПМ из 2013. г.: *ПУ Панчево ће предузети одговарајуће и ефикасне мере како би се просторије за задржавање у полицијским станицама у саставу ПУ, реновирале и адаптирале према важећим стандардима, а постојеће просторије и даље се неће користити за полицијско задржавање док се исте не оспособе за полицијско задржавање.*

- У претходном извештају о поступању по препорукама наведено је и образложено због чега је неадекватан број просторија за задржавање у ПУ Панчево. Поступајући по препоруци НПМ, ПУ Панчево, Одељење полиције дана 05.10.2016.године упутило је допис МУП-а Р.Србије-Управи полиције, под бројем 451/16, којим је описано тренутно стање просторија за задржавање и предложено планирање средстава за адаптацију постојећих просторија за задржавање у ПУ Панчево које се тренутно не користе обзиром да не испуњавају прописане услове и стандарде.

Такође, поступајући по допису МУП-а Р.Србије, Управе полиције, 03/4 број 163/16 од дана 04.11.2016.године, ПУ Панчево, Одељење полиције, дана 07.11.2016.године, под

бројем 11157 проследило је информацију о условности просторија за задржавање лица и проблематике у вези задржавања лица у оквиру ПУ Панчево .

3. ПРЕПОРУКА НПМ из 2013. г.: *У полицијским станицама у саставу ПУ Панчево се неће спроводити вишечасно полицијско задржавање у канцеларијама. Полицијско задржавање ће се вршити у наменским просторијама, те је стога потребно у што краћем року оспособити просторије за задржавање.*

- Наведена препорука односи се превасходно на задржавање лица која се задржавању на основу Закона о безбедности саобраћаја на путевима и сходно томе иницирано је више предлога за адаптацију неусловних просторија ради оспособљавања просторија за задржавање.

4. ПРЕПОРУКА НПМ из 2013. г.: *ПУ Панчево ће предузети потребне мере, како би се обезбедило да се снимци са видео камера чувају у трајању не краћем од 30 дана.*

- Полицијска управа Панчево тренутно не располаже довољним материјалним средствима ради обезбеђења техничких услова за снимање и чување видео записа у трајању не краћем од 30 дана сходно чему је ради поступања по препоруци, дана 19.09.2017.године преко иницирали Сектору за ИКТ, Одсек ИКТ за ПУ Панчево, да се кроз план набавке за 2018 годину обезбеди уређаји који ће омогућити снимање и чување видео записа у трајању не краћем од 30 дана.

5. ПРЕПОРУКА НПМ из 2013. г.: *Лекарски прегледи особа задржаних од стране полиције обављају се тако да припадници полиције не могу да чују и осим уколико лекар који врши преглед не захтева, виде обављање лекарског прегледа. Званична белешка лекара која садржи резултате лекарског прегледа односно наводе лица лишених слободе, објективни налаз и закључке о конзистентности између навода и објективног налаза треба бити доступна задржаном лицу и његовом адвокату.*

- Полицијски службеници ће наставити да поступају у складу са одредбама тачке 26. Упутства о поступању према доведеним и задржаним лицима, којом се налаже полицијским службеницима обавезно присуство здравственом прегледу задржаног лица а такође ће се уредити доступност лекарске документације по извршеном прегледу за задржано лице и његовог браниоца, односно здравствена документација у вези прегледа задржаног лица убудуће неће се налазити у склопу предмета формираног у вези задржавања лица.

6. ПРЕПОРУКА НПМ из 2013. г.: *Полицијске станице у саставу ПУ Панчево ће унапредити систем против пожарне заштите тако што ће на одговарајућим видљивим местима у згради полицијских станица поставити план евакуације и упутство за поступање у случају пожара, а све у циљу заштите физичког интегритета задржаних лица.*

- Установљено од стране НПМ да су у седишту ПУ план евакуације и упутство за поступање у случају пожара видно истакнути у главном холу.

7. ПРЕПОРУКА НПМ из 2013. г.: *Полицијске станице у саставу ПУ Панчево ће организовати и спровести одговарајућу обуку полицијских службеника за пружање прве помоћи, и своје просторије обезбедити потребном кутијом са прибором за прву помоћ.*

- Установљено од стране НПМ да се у каси дежурне службе чува прибор за прву помоћ. Осим мале удаљености од Дома здравља у Панчеву, у самој згради у седишту ПУ

Панчево, радним данима од 07,30-15,30 часова је присутан стално запослени радник - медицински техничар сходно чему не постоји потреба за спровођење обуке полицијских службеника за пружање прве помоћи.

8. ПРЕПОРУКА НПМ из 2013. г.: *Из просторија за задржавање или испитивање лица уклонити све предмете који не припадају стандардној опреми (нестандардне предмете такође уклонити из касета и ормана у којима могу бити лако доступни). Предмети који су одузети током криминалистичке истраге биће евидентирани у посебној књизи евиденција, прописно обележени (уз назнаку случаја на који се односе) и складиштени на издвојеном месту предвиђеном за то.*

- С обзиром на попуњеност просторије за складиштење одузетих предмета ПУ Панчево ће у наредном периоду настојати да обезбеди наменски складиштени простор за привремено чување одузетих предмета и водити евиденцију о сваком уношењу и изношењу ових предмета из складишног простора.

9. ПРЕПОРУКА СРТ из 2015. г.: *Комитет препоручује да се предузму одговарајуће мере како би се обезбедило да у будућности, оружје и други предмети одузети током кривичне истраге буду унети у посебну евиденцију, одговарајуће обележени (са назнаком на који се случај односе) и чувају на за то намењеном месту.*

- Поступање по наведеној препоруци је истоветно препоруци НПМ под редним бројем 8.

10. ПРЕПОРУКА СРТ из 2015. г.: *Комитет препоручује да министар унутрашњих послова и полицијске управе пошаљу снажну поруку да је неадекватно поступање према задржаним лицима противзаконито, непрофесионално и да ће бити предмет одговарајућих санкција. Ова порука треба да се понавља у одговарајућим временским размацама на нивоу полицијских управа. Надаље, релевантни органи треба да обезбеде да сви наводи о неадекватном поступању буду предмет истраге и да виши службеници сносе командну одговорност одговорни за своје обавезе.*

- НПМ је у протеклом периоду извршио увид у документацију која је сачињена поводом поступања полицијских службеника у случајевима који су садржали елементе: некултурног понашања и др. Поступање по наведеним предметима је било у надлежности СУКП.

11. ПРЕПОРУКА СРТ из 2015. г.: *Комитет би желео да добије још обавештења о саставу и поступцима рада горе поменуте трочлане комисије као и о броју притужби које су биле предмет обраде 2014. и у првих шест месеци 2015. као и исход обрађених притужби.*

- Од стране ПУ Панчево омогућено је да се испуни тражени захтев комитета. Такође, биће иницирано да се предложи да представник јавности долази из стручних или академских делова јавности или из организација цивилног друштва.

12. ПРЕПОРУКА СРТ из 2015. г.: *Комитет препоручује да органи Републике Србије, узимајући у обзир горе наведене примедбе, новим Законом о полицији оснују независни полицијски механизам за притужбе.*

- Законом о полицији који је ступио на снагу 05.02.2016. године, је уређено на који начин се спроводи притужбени поступак.

13. ПРЕПОРУКА СРТ из 2015. г.: *Комитет апелује на органе Републике Србије да обезбеде да сва лица која полиција лиши слободе, из ма ког разлога, добију право да обавесте блиског рођака или треће лице по свом избору о својој ситуацији на самом почетку лишења слободе (односно, од часа када су у обавези да остану са полицијом). Надаље, задржаним лицима треба дати повратне информације о томе да ли су блиски рођак или друго лице обавештени о чињеници о њиховом задржавању.*

- ПУ Панчево је предузела мере да се у свим случајевима задржавања грађана евидентира време када је блиска особа задржаног лица обавештена о његовом лишењу слободе.

14. ПРЕПОРУКА СРТ из 2015. г.: *Комитет апелује на органе Републике Србије да предузму кораке да се право приступа на адвоката примењује делотворно од самог почетка када полиција лиши лице слободе. Надаље, свакоме ко је у законској обавези да присуствује и остане у полицијској установи (нпр. у својству „сведока“) треба изричито дати право на приступ адвокату.*

- Поступање по наведеној препоруци је децидно описано у предходно достављеном извештају (писмена обавештења о правима осумњичених лица као и пракса поступања ОКП ПУ Панчево у наведеним случајевима).

15. ПРЕПОРУКА СРТ из 2015. г.: *Комитет препоручује да органи Републике Србије измене Упутство о поступању полицијских службеника према доведеним и задржаним лицима с обзиром на горе поменута упутства. Сви лекарски прегледи треба да се темеље на начелу поверљивости и да се спроводе тако да полицијски кадар не може да чује – осим ако заинтересовани лекар изричито не захтева супротно у датом случају – и види преглед.*

- Наведена препорука Комитета истоветна је Поступању по препоруци бр. 5 коју је предложио НПМ.

16. ПРЕПОРУКА СРТ из 2015. г.: *Комитет препоручује да органи Републике Србије предузму делотворне кораке како би отклонили горе поменуте недоследности и нетачна обавештења у евиденцији о притвору (време хапшења, обавештење тужиоца, трајање примене средстава принуде...).*

- У ПУ Панчево се почетак задржавања грађана на основу Закона о кривичном поступку и Закона о прекршајима рачуна од часа хапшења, односно одазивања на позив.

17. ПРЕПОРУКА СРТ из 2015. г.: *Комитет понавља своју препоруку да органи Републике Србије уложе више напора у циљу побољшања материјалних услова у полицијским ћелијама. Такође, прецизиране су и мере које треба приоритетно предузети.*

- Наведена препорука Комитета истоветна је Поступању по препоруци бр. 2 коју је предложио НПМ.

НОВА ЗАПАЖАЊА

18. ПРЕПОРУКА: - ПУ Панчево ће сва задржана лица обавештавати о правима уручивањем писаног обавештења о правима доведених и задржаних лица из чл. 4 Упутства о поступању према доведеним и задржаним лицима.

Поред наведеног, ухапшеним и задржаним лицима на основу Законика о кривичном поступку ће се уручивати и писано обавештење о правима ухапшеног из чл. 69 ст 1. Законика о кривичном поступку.

Информације из обавештења о правима која се уручују лицима задржаним на основу Закона о прекршајима и Закона о безбедности саобраћаја на путевима ће се ускладити са важећим законским одредбама.

Обавештења о правима ће се задржаним лицима уручивати као посебни обрасци изграђени на језику који лице разуме и то у два примерка, од којих ће се један уложити у предмет са потписом задржаног лица као потврдом да је примио образац о правима или са констатацијом да је лице одбило да потпише пријем обрасца, а други примерак ће се задржаном лицу омогућити да држи код себе.

-Полицијски службеници ПУ Панчево приликом задржавања лица, користе образац у коме су описана сва права задржаног лица прописана Упутством о поступању према доведеним и задржаним лицима. Наведени образац се приликом задржавања лица сачињавао се у два примерка од којих је један уручиван задржаном лицу а други улаган у предмет формиран у вези задржавања лица.

У претходном периоду није била пракса да се у вези уручивања обрасца о правима задржаног лица издаје потврда али ће у наредном периоду у циљу доказивања уручивања обрасца о правима задржаног лица, задржаном лицу бити издата потврда да је исти преузео наведени образац која ће се налазити у склопу формираног предмета у вези задржавања лица.

19. ПРЕПОРУКА: *Полицијски службеници ПУ Панчево неће увек приликом транспорта лица која доводе примењивати средства за везивање, већ ће то чинити само након пажљивог сагледавања конкретних околности које упућују на неопходност везивања одређеног лица, у законом предвиђеним случајевима.*

Министарство унутрашњих послова ће изменити одредбе Упутства о поступању према доведеним и задржаним лицима које се односе на обавезну примену средстава за везивање, тако што ће прописати да ће се средства за везивање користити само када је то заиста неопходно, а не приликом превоза, односно транспорта сваког лица, као што је сада одређено.

Министарство унутрашњих послова ће све полицијске управе обавестити да престану са обавезном применом средстава за везивање приликом транспорта лица чије се довођење врши.

-Обзиром да су одредбе Упутства о поступању према доведеним и задржаним лицима, као подзаконског акта, правно обавезујуће, полицијски службеници ПУ Панчево наставиће са стриктном применом тачке 13. Упутства о поступању према доведеним и задржаним лицима у погледу обавезне употребе средстава за везивање према сваком лицу чије се довођење врши службеним возилом осим у случајевима прописаним чланом 107 Закона о полицији, све док се правно обавезујуће одредбе овог упутства не промене.

20. ПРЕПОРУКА: *ПУ Панчево ће размотрити неопходност упоредног вођења записника о задржавању лица у електронској форми и у форми службене белешке*
ПУ Панчево ће уручивати задржаним лицима, ради читања и потписивања, писане отправке електронског записника о задржавању, који су уредно попуњени и у које су унети сви подаци о поступању према лицу током задржавања, са тачним временима предузимања појединих радњи према задржаним, односно временима остваривања његових права.

Министарство унутрашњих послова ће спровести обуку полицијских службеника о вођењу записника о задржавању грађана у електронској форми.

-Полицијски службеници ПУ Панчево ће у будућем периоду, уз потврду, уручивати примерак службеног записника о задржавању лица задржаном лицу.

21. ПРЕПОРУКА: Министарство унутрашњих послова ће у електронски стандардизован образац записника о задржавању додати категорију у коју ће се уносити податак да ли је задржано лице имало примедби на поступање полицијских службеника, чија верификација ће се вршити потписивањем писменог отправка записника од стране задржаног лица-

-Полицијски службеници ПУ Панчево приликом задржавања лица између осталог од службене документације сачињавају и записник о задржавању лица који потписује и задржано лице.

У будућем периоду у службеном записнику о задржавању лица биће додата категорија у коју ће се уносити податак да ли је задржано лице имало примедби на поступање полицијских службеника.

Такође у Извештају, СРТ је у ставу 14. изнео наводе о неадекватном поступању полицијских службеника које је делгација Комитета прикупила током посете а наводи из тачака 4. и 5. овог става се односе на поступање службеника ПУ Панчево:

„IV) 19-годишњи мушкарац кога је 11. фебруара 2015. задржала група полицијских службеника у близини Панчева навго је да је прво био присиљен да лежи на земљи у снегу око 30 минута. Потом, у Полицијској управи Панчево полицијски инспектор га је наводно ударио песницом и затим „крпењачом са реповима“ по грудима док је био везан лисицама за столицу. Наредног дана, тим полицијских инспектора из Београда га је очигледно накнадно подвргао саслушању када му је наводно неколико пута била навучена кеса на главу која је проузроковала осећај гушења док се није онесвестио. Сврха овог неадекватног поступања била је да се изнуди признање у вези са низом пљачки које су се десиле у Београду. По његовом пријему у Окружни затвор у Панчеву 11. фебруара 2015. Затворски лекар је у здравствени картон лица унео следеће: „жали се на болове на левој страни груди, након прегледа бол у региону 8,9,10 ребра на левој страни“;

V) лице ухапшено 23. маја 2015. у близини Беле Цркве навело је да га је полицајац ударио песницом неколико пута по разним деловима тела. Након тога, у Полицијској станици Бела Црква наводно је био присиљен да клечи са рукама везаним лисицама на леђима у стресном положају у инспекторској канцеларији целе ноћи, повремено шамарано по лицу како се чини да би га убедили да призна да је украо овицу. У време пријема у Окружни затвор у Панчеву није га уопште прегледао затворски лекар а он се није пожалио будући да су исти полицијски службеници који су наводно према њему неадекватно поступали били присутни.“

- Оствареним увидом у службене евиденције утврђено је да претходно наведени догађаји нису били предмет интерних истрага обзиром да због наведених догађаја нису били подношене притужбе по којима је поступала ПУ Панчево.

ИЗВЕШТАЈ САЧИНИО:

НАЧЕЛНИК ОП
полицијски саветник
Дарко Живаљевић